

I Hanöbukten utanför Haväng i sydöstra Skåne finns välbevarade undervattenslämningar från ett stenålderslandskap med rester av träd och sediment avsatta i å- och lagunmiljö. Arkeologiska fynd av bland annat stationära fiskeredskap och en hackyxa av horn har gjorts. Landskapet formades under lågvattenperioderna under Yoldiahavet (11 700-10 800 cal BP) och Littorinahavets första fas (9800-8500 cal BP). Landskapet dränktes senare under Ancylussjöns (10 800-9800 cal BP) och Littorinahavets (8500-6000 cal BP) havsnivåhöjningar. Denna undersökning kompletterar tidigare studier i området genom att fokusera på landskapsutvecklingen i Havängsområdet som ligger innanför dagens kustlinje men som påverkades av regionens havsnivåförändringar under tidig- till mellan-holocen. De två undersökta lokalerna, Öradekaren och Havängsgården är belägna nära Verkeån, ca 500 m från dagens kustlinje. Sediment från sedimentbörnkärnor analyserades för pollen och makrofossil för att rekonstruera vegetationsutvecklingen. Sedimentologiska, geokemiska och geofysiska metoder användes för att förklara de hydrologiska förändringarna på de två lokalerna från ca 11 000-6000 år sedan. Resultatet från analyserna visade att båda lokalerna var sötvattenssjöar med skiftande vattennivåer som tidvis var i kontakt med Verkeån. Vattenlevande och fuktkrävande växter växte i och runt Öradekarsjön. På de torrare markerna dominerade tall och lövträd. Under Littorinahavets höjning dämades Verkeån upp i den smala ådalen genom uppbyggnad av sedimentbarriärer i takt med havsnivåökningen. Studien har visat att havsnivåförändringarna under Littorinatid påverkade de två lokalerna i dalgången men på grund av bildandet av en lagun bibehölls sötvattensmiljön trots havsnivåns läge. Efter ca 6000 cal BP förändrades landskapet och sjöarna växte igen och blev kärr. Antalet träd minskade och ett mer öppet landskap med gräs och örter bredde ut sig.